

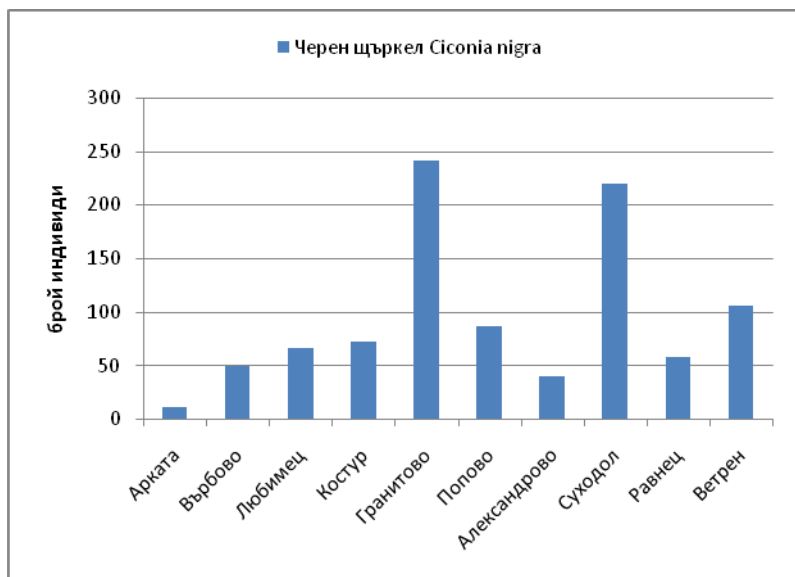
Черен щъркел *Ciconia nigra*

Визуално проучване на дневната миграция

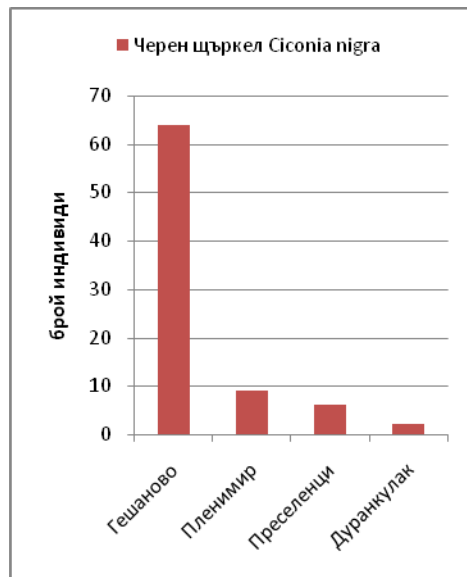
Численост и фронт на миграцията

По време на пролетната миграция 2012 г. През Южна България установени да прелитат 956 черни щъркела, а през Добруджа 81 черни щъркела. В Южна България миграция на щъркели е наблюдавана на всички точки, като най-слаба е миграцията през Източните Родопи, а най-много щъркели са преминали през наблюдателната точка Гранитово по поречието на река Тунджа и през наблюдателната точка Суходол (фиг. 17). Като цяло масов прелет на черен щъркел през пролетта се наблюдава в западната част на Добруджа, при село Гешаново, като на изток броя на мигриращите щъркели значително намалява и през наблюдателната точка при Дуранкулак са преминали само 2 птици за миграционния сезон.

Сателитни проследявания на естонски черни щъркели през пролетта на 2012 г. показва че през територията на България са преминали 4 от 5 птици със сателитни предаватели в периода между 7 март и 15 април. Една от птиците е пресякла Бургаския залив между Черноморец и Поморие, западната част на Варнеско-Белославския езерен комплекс, а през Добруджа е преминала западно от Добрич, Крушари и Коритен. Втората птица е навлязла в България през Дервентските възвишения, прелетяла е над Бояново, Ямбол, Сливен. Пресякла е Стара Планина между Елена и Котел, пресякла е Дунавската равнина през Стражица и Две Могили и при Рибарници Мечка е напуснала България. Третата птица е навлязла по долината на река Арда и на 24 март е преминала западно от наблюдателната точка при Любимец. Продължила е на север покрай язовир Жребчево, пресякла е Дунавската равнина в района на Павликени и при Свищовско-беленската низина е напуснала България. Четвъртата птица е преминала през най-източната част на Източните Родопи, прелетяла е над Малко Градище, значително на изток от наблюдателната точка Върбово, след което е пресякла Тракийската низина почти до Брезово. Дунавската равнина е пресякла източно от язовир А. Стамболийски и след това в посока северозапад е напуснала България източно от село Гиген. Нито една от тези птици не е засечена на наблюдателните точки.

А/ Южна България

Б/ Добруджа

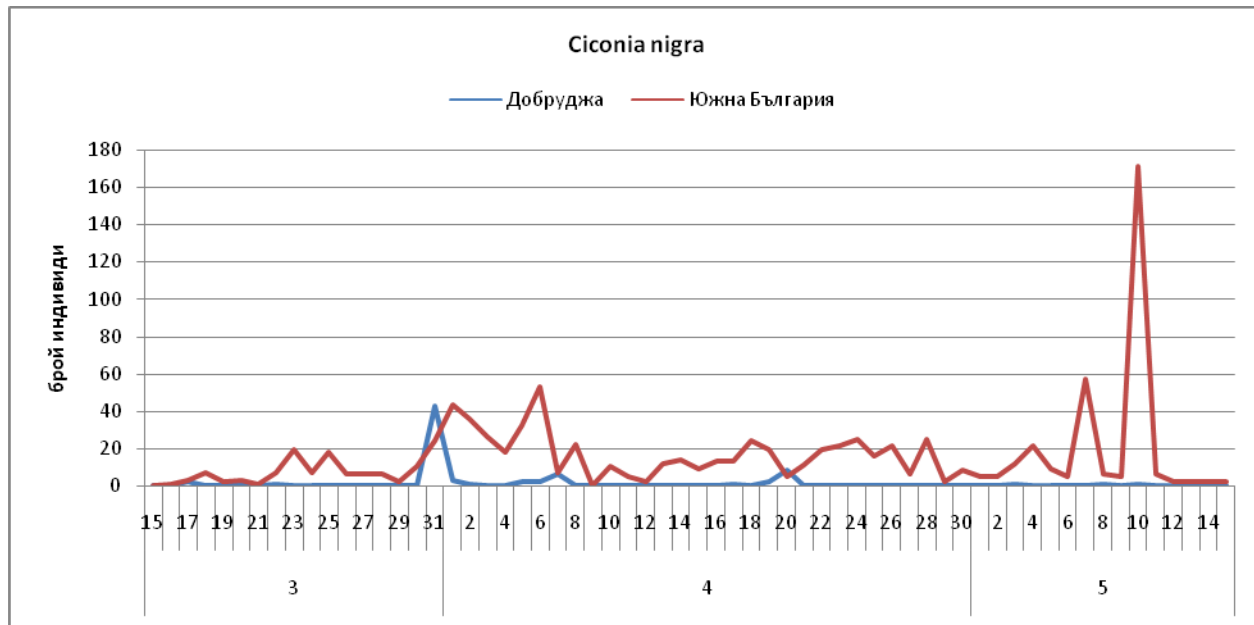
Фигура 17. Фронт на миграцията на черния щъркел през пролетта на 2012 г.

Интензивност и динамика на прелета на вида в периода на изследването

Сезонна динамика

Основната част от черните щъркели са преминали през Южна България през април – 517 индивида. През май са прелетели 310, а през март – 165 индивида. В Добруджа по-голямата част от наблюдаваните щъркели са преминали през март – 49 индивида. През април са преминали 25, а през май само 4 индивида. Най-рано черни щъркели са регистрирани на наблюдателната точка при Попово – 1 индивид на 16.3.2012 г., а най-късно – на наблюдателната точка при Суходол – 2 индивида на 15.5.2012 г. Максимална дневна численост е отчетена на 10.5.2012 г. на наблюдателната точка при Гранитово – 163 индивида. В Добруджа най-интензивен прелет е установен в края на март, като на 31.3.2012 г. са преминали 43 птици над Гешаново (фиг. 1). В края на март и началото на април е наблюдавана интензивна миграция и в Южна България, като тогава най-голям брой щъркели общо за всички точки са преминали на 6.4.2012 г. (53 индивида).

По данните от сателитните проследявания на естонски черни щъркели първият от тях е преминал през България на 7.3.2013 г., а последният – на 14.4.2012г.

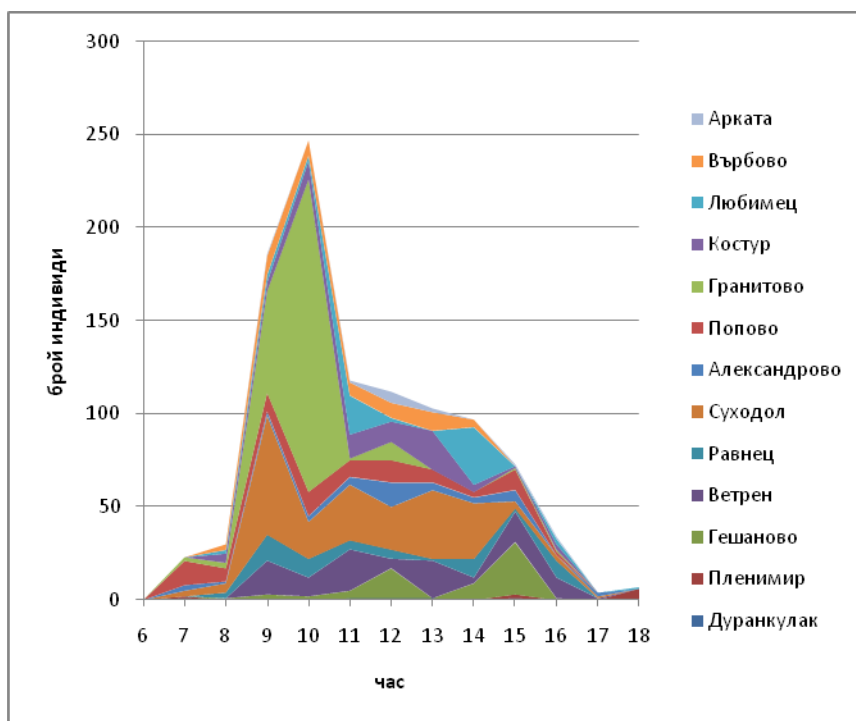

Фигура 18. Сезонна динамика на прелета на черния щъркел през пролетта на 2012 г.

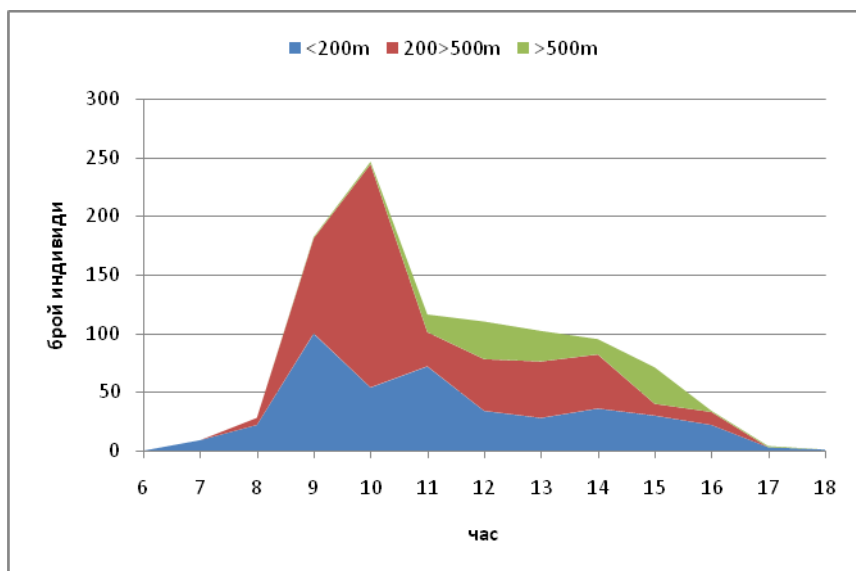
Дневна динамика

На базата на наблюденията на черния щъркел на всички 13 наблюдателни точки може да се заключи, че най-голям брой птици прелитат изследвания район на Южна България и Добруджа в периода между 9 и 15 ч., като след 17 ч. и в ранните сутрешни часове са регистрирани най-малък брой птици (фигура 19). Рано сутрин са регистрирани единични птици в района на Гранитово, Попово, Александрово и Суходол в Южна България, а късно следобед – прелитащи птици са регистрирани в района на Пленимир в Добруджа и Равнец, в района на Бургас.

Предобед повечето черни щъркели летят на височина до 200м и между 200 и 500 м. Между 11 ч по обед и 15 ч следобед са наблюдавани и птици летящи над 500 м. височина. В ранния следобед значителен брой птици летят на височина между 200 м и 500 м, като тази тенденцията се запазва и до късните следобедни часове.

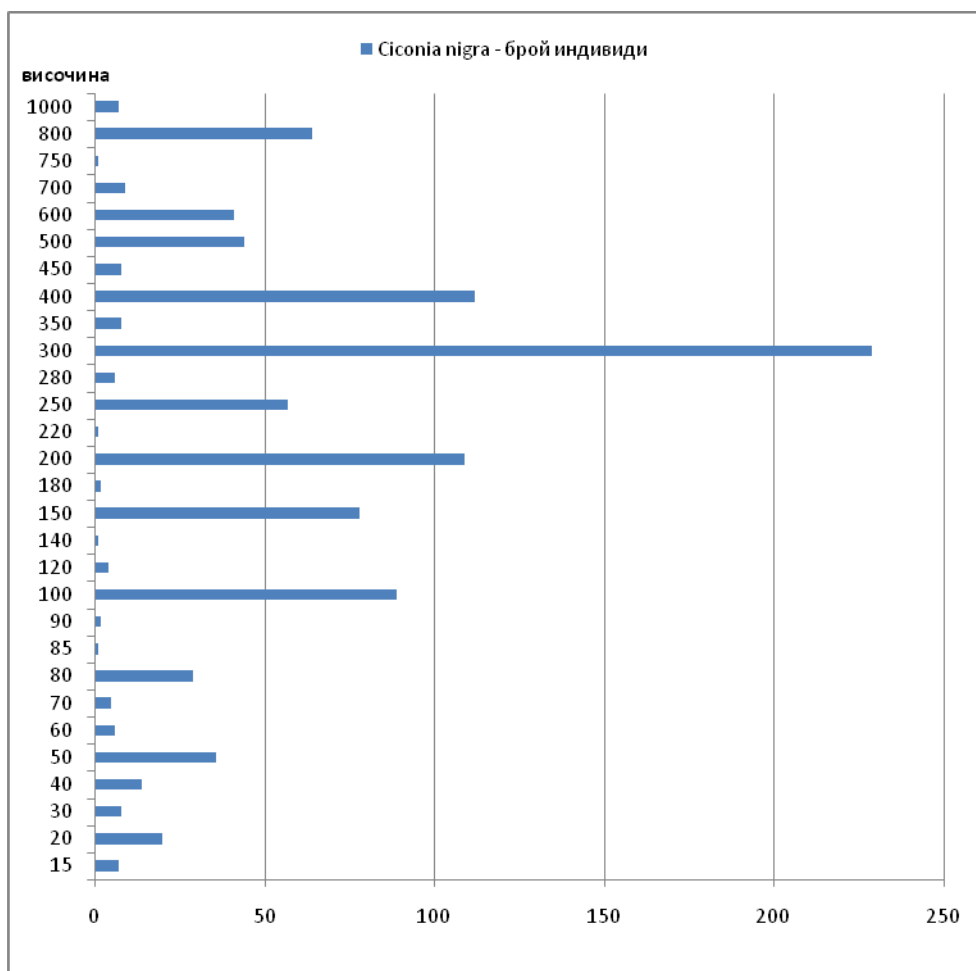
Фигура 19. Дневна динамика на прелета на черния щъркел през пролетта на 2012 г.

Фигура 20. Връзка между дневната динамика на прелета на черния щъркел и височината на полета по време на пролетна миграция 2012 г.

Височинно разпределение на прелитащите реещи птици

По време на пролетната миграция 2012 г. в Южна България и Добруджа черните щъркели са наблюдавани да прелитат на височина от 50 м до 1000 м, като най-много птици прелитат на височина около 200 м, 300м и 400 м (фигура 21). На практика 12% от черните щъркели са прелетели на височина над 500 м, 47% - на височина между 200 и 500 м и 41% - на височина под 200 м.

Фигура 21. Височина на полета при черния щъркел по време на пролетната миграция 2012 г.

Миграционни потоци

Основното направление на прелитащите черни щъркели в на всички наблюдателни точки в Южна България и Добруджа е юг – север. На наблюдателните точки в Южна България Суходол, Александрово, Любимец и Върбово са наблюдавани и птици поддържащи посока на прелета изток – запад.

Използване на района за стационаране и нощуване от реещи птици

В изследваните райони на Южна България и Добруджа не са регистрирани нощувки на черни щъркели.